

KONVENTION OM RÄTTIGHETER FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Konventionen och protokollet trädde i kraft den 3 maj 2008 och för Sverige trädde de i kraft den 14 januari 2009. Riksdagsbehandling: Prop 2008/09:28, bet. 2008/09SoU3, rskr. 2008/09:38.

Artikel 1 Syfte

Främja, skydda och säkerställa fullt och lika åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och främja respekt för deras inneboende värde. Personer med funktionsnedsättning innefattar bl.a. personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, vilka i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra.

Artikel 2 Definitioner

"kommunikation" innefattar språk, textning, punktskrift, taktil kommunikation, storstil, tillgängliga multimedier, **kompletterande och alternativa former**, medel och format för kommunikation baserade på textstöd, uppläst text, lättläst språk, mänskligt tal, tillgänglig informations- och kommunikationsteknik (IT).

"språk" innefattar bl.a. talade och tecknade språk och andra former av icke talade språk.

"diskriminering på grund av funktionsnedsättning" betyder varje åtskillnad, undantag eller inskränkning på grund av funktionsnedsättning som har till syfte eller verkan att inskränka eller omintetgöra erkännande, åtnjutande eller utövande på lika villkor som andra av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på det politiska, ekonomiska, sociala, kulturella och civila området eller på andra områden. Det omfattar alla former av diskriminering, **inklusive underlåtenhet** att göra skälig anpassning.

"skälig anpassning" betyder nödvändiga och ändamålsenliga ändringar och anpassningar, som inte innebär en oproportionerlig eller omotiverad börda

"universellt utformade" produkter, miljöer, program och tjänster att de ska kunna användas av alla.

"Universellt utformade" ska inte utesluta hjälpmedel för enskilda

Artikel 3 Allmänna principer

Respekt för inneboende värde, individuellt självbestämmande, frihet att göra egna val, oberoende; icke-diskriminering; fullständigt och faktiskt deltagande och inkludering i samhället; respekt för olikheter och acceptering av funktionsnedsättning som del av mångfald; lika möjligheter; tillgänglighet; jämställdhet kvinnor och män; respekt för fortlöpande utveckling av förmågor; respekt rätt att bevara identitet.

Artikel 4 Allmänna åtaganden

Förverkligande av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter: lagstiftningsåtgärder, åtgärder för att uppfylla rättigheterna; däribland lagstiftning, modifiera/avskaffa lagar, bestämmelser, sedvänjor och bruk som är diskriminerande; hänsyn till skydd och främjande av mänskliga rättigheter; avhålla sig från handling oförenlig med konventionen; åtgärder för att avskaffa diskriminering; genomföra/främja forskning/utveckling av universellt utformade produkter, tjänster, utrustning och anläggningar enligt artikel 2; genomföra eller främja forskning och utveckling av och tillgång till och användning av ny teknik, innefattande informations- och kommunikationsteknik, samt hjälpmedel; lämna tillgänglig information om ovanstående; främja utbildning om rättigheter i denna konvention för specialister och personal

Med avseende på ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter åtar staterna sig att vidta åtgärder och utnyttja tillgängliga resurser och, där så behövs, inom ramen för internationellt samarbete, för att trygga att rättigheterna gradvis förverkligas i sin helhet. I utformning och genomförande av lagstiftning och riktlinjer ska staterna nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning. Ingenting ska inkräkta på bestämmelser som bättre främjar förverkligandet av rättigheter. Bestämmelserna ska omfatta alla delar av federala stater utan inskränkning eller undantag.

Artikel 5 Jämlikhet och icke-diskriminering

Alla människor är lika inför och enligt lagen. Förbud mot all diskriminering på grund av funktionsnedsättning och rättsligt skydd mot diskriminering. Åtgärder för att säkra detta och särskilda åtgärder för att påskynda eller uppnå faktisk jämlikhet ska inte betraktas som diskriminering.

Artikel 6 Kvinnor med funktionsnedsättning

Kvinnor/flickor med funktionsnedsättning utsätts för flerfaldig diskriminering. Åtgärder för att de fullt och likaberättigat åtnjuter alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Åtgärder för att säkerställa att kvinnor fullt ut utvecklas, gör framsteg och stärker den egna förmågan för att garantera att de kan utöva och åtnjuta de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Artikel 7 Barn med funktionsnedsättning

Åtgärder för att säkerställa barns alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på lika villkor. Barnets bästa ska komma i främsta rummet. Barn med funktionsnedsättning har rätt att **fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör dem**. Deras åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad på lika villkor som andra barn, och att de för att utöva rättighet erbjuds anpassat stöd.

Artikel 8 Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning

Åtgärder för att höja medvetandet i hela samhället, däribland familjenivå, om funktionsnedsättning och främja respekt för rättigheter och värdighet; bekämpa stereotypa uppfattningar, fördomar och skadliga sedvänjor; höja medvetandet om kapaciteten hos och bidrag från personer med funktionsnedsättning.

Initiera och genomföra kampanjer för att höja allmänhetens medvetande: mottaglig inställning till rättigheterna; positiv inställning och högre socialt medvetande; erkännande av färdigheter och förmågor hos personer med funktionsnedsättning samt av deras bidrag på arbetsplatserna och på arbetsmarknaden.

På alla nivåer i undervisningssystemet, däribland hos barn från tidig ålder, uppmuntra inställning präglad av respekt för rättigheterna för personer med funktionsnedsättning; uppmuntra massmedier att framställa personer med funktionsnedsättning på ett sätt som är förenligt med konventionen; **främja utbildningsprogram som ökar medvetenheten om personer med funktionsnedsättning och rättigheter**.

Artikel 9 Tillgänglighet

Tillgång på lika villkor till fysisk miljö, transporter, information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt anläggningar/tjänster tillgängliga för allmänhet i stad och landsbygd. Identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, och gälla byggnader, vägar, transportmedel, skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser, **samt information, kommunikation och annan service**, däribland elektronisk service och service i nödsituationer

Åtgärder för utveckla, utfärda och övervaka normer och riktlinjer för tillgänglighet till anläggningar/service öppna för allmänheten; alla aspekter av tillgänglighet; utbildning om tillgänglighet; utrusta byggnader och anläggningar med anvisningar i punktskrift och lättläst/begriplig form; assistans och personlig service, t ex ledsagare och yrkesverksamma teckenspråkstolkare, för att underlätta tillgänglighet; hjälp och stöd för tillgång till information; tillgång till informations- och kommunikationsteknik (IT) och nya system, däribland Internet, samt främja utformning, utveckling, tillverkning och distribution av tillgänglig informations- och kommunikationsteknologi och -system på ett tidigt stadium och till lägsta möjliga kostnad.

Artikel 10 Rätten till liv

Rätt till livet och åtgärder för att säkerställa att man får åtnjuta denna rätt på lika villkor som andra.

Artikel 11 Risksituationer och humanitära nödlägen

Skydd och säkerhet för personer i risksituationer, däribland konflikt, nödlägen och naturkatastrofer.

Artikel 12 Likhet inför lagen

Rätt att i alla sammanhang bli erkända som personer i lagens mening. Åtnjuta rättskapacitet på lika villkor som andra. Tillgång till det stöd de kan behöva för att utöva sin rättskapacitet. Åtgärder som hänför sig till utövande av rättskapacitet är garanti för att hindra missbruk. Garantier ska säkerställa att åtgärder som hänför sig till utövandet av rättskapacitet respekterar rättigheter, önskemål och preferenser, är fria från motstridiga intressen och otillbörlig inverkan, är proportionella och anpassade till personens förhållanden, sätts in under kortast möjliga tid samt är föremål för regelbunden översyn av en behörig och opartisk myndighet eller rättsligt organ. Garantier ska stå i proportion till den grad sådana åtgärder inverkar på personens rättigheter och intressen.

Lika rätt att äga eller ärva egendom, kontrollera ekonomiska angelägenheter och ha lika tillgång till banklån, hypotekslån och andra former av kredit. Säkerställa att personer inte godtyckligt berövas sin egendom.

Artikel 13 Tillgång till rättssystemet

Tillgång till rättssystemet på lika villkor, processuella och åldersrelaterade anpassningar för att underlätta roll som direkt och indirekt deltagare, inklusive som vittne, i alla rättsliga förfaranden. Främja utbildning för dem som arbetar inom rättsväsende, innefattande polisiär personal och fängelsepersonal.

Artikel 14 Frihet och personlig säkerhet

Rätt till frihet och personlig säkerhet; inte berövas frihet olagligt eller godtyckligt. Frihetsberövande sker i enlighet med lag. Förekomst av funktionsnedsättning inte i något fall ska rättfärdiga frihetsberövande.

Om personer berövas frihet på lika villkor garantier i enlighet med mänskliga rättigheter och behandlas i enlighet med syften och principer i denna konvention, däribland genom erbjudande av skäligen anpassning.

Artikel 15 Rätt att inte utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Ingen får utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, medicinska eller vetenskapliga experiment. Lagstiftnings-, administrativa, rättsliga och andra åtgärder för att förhindra tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Artikel 16 Rätt att inte utsättas för utnyttjande, våld eller övergrepp

Skydda personer med funktionsnedsättning, inom och utom hemmet, mot alla former av utnyttjande, våld och övergrepp, däribland könsrelaterat. Förhindra alla former av utnyttjande, våld och övergrepp. Säkerställa köns- och åldersanpassad assistans och stöd till personer, familjer och vårdare. Information och utbildning om hur man undviker, känner igen och rapporterar utnyttjande, våld eller övergrepp. Hänsyn till ålders-, köns- och funktionshinderaspekterna. Anläggningar och program avsedda för personer med funktionsnedsättning effektivt övervakas av självständiga myndigheter.

Åtgärder för att främja fysisk, kognitiv och psykologisk återhämtning, rehabilitering och social återanpassning för personer utsatta för utnyttjande, våld eller övergrepp. Återhämtning och -anpassning i omgivning som främjar hälsa, välfärd, självaktning, värdighet och självständighet och tar hänsyn till kön och ålder. Införa effektiv lagstiftning och ändamålsenliga riktlinjer, bl.a. lagstiftning och riktlinjer som är inriktad på kvinnor och barn, för att säkerställa att fall av utnyttjande, våld och övergrepp lagförs.

Artikel 17 Skydd för den personliga integriteten

Rätt till respekt för sin fysiska och psykiska integritet på lika villkor som andra.

Artikel 18 Rätt till fri rörlighet och till ett medborgarskap

Rätt till fri rörlighet, välja bosättningsort och medborgarskap. Rätt att förvärva och ändra medborgarskap, att inte fräntas detta godtyckligt. Rätt att erhålla, äga eller använda dokumentation om medborgarskap

eller annan identitetsdokumentation eller rätt att utnyttja gällande förfarandena, exempelvis immigrationsförfarande, som behövs för att underlätta utövande av rätt till fri rörlighet; frihet att lämna vilket land som helst, även eget, samt inte godtyckligt eller på grund av funktionsnedsättning berövas rätten att resa in i sitt eget land. Barn med funktionsnedsättning registreras efter födelsen och har rätt till namn, medborgarskap och, så långt möjligt, rätt att få vetskap om och bli omvårdade av sina föräldrar.

Artikel 19 Rätt att leva självständigt och att delta i samhället

Lika rätt att leva med lika valmöjligheter och full inkludering och deltagande i samhället. Välja boställningsort och var och med vem de vill leva. Inte tvungna att bo i särskilda boendeformer; tillgång till olika former av samhällsservice i hem och särskilt boende och till annan service, personligt stöd nödvändigt för boende och deltagande i samhället och för att förhindra isolering och avskildhet, samt samhällsservice och anläggningar avsedda för allmänheten tillgängliga på lika villkor och svarar mot deras behov.

Artikel 20 Personlig rörlighet

Rörlighet med största möjliga oberoende, på sätt och vid tid de själva väljer och till överkomlig kostnad. Hjälpmedel av kvalitet och assistans och personlig service till rimlig kostnad; utbildning för dem och berörd personal i rörelseteknik, uppmuntra tillverkare av hjälpmedel att beakta alla aspekter av förflytningsbehov

Artikel 21 Yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt tillgång till information

Yttrandefrihet och åsiktsfrihet, frihet att söka, ta emot och sprida uppgifter och idéer på lika villkor och genom alla former av kommunikation som de själva väljer, utan dröjsmål och extra kostnader information för allmänheten i tillgängligt format och teknologi anpassad för funktionsnedsättning; användning i offentliga sammanhang av teckenspråk, punktskrift, förstorande och alternativ kommunikation och tillgängliga medel, former och format för kommunikation de själva valt; uppmana leverantörer av tjänster till allmänheten, däribland Internet, information och service i tillgängliga och användbara format; massmedier och Internet, att göra tjänster tillgängliga, erkänna och främja användning av teckenspråk.

Artikel 22 Respekt för privatlivet

Ingen utsätts för godtyckligt eller olagligt ingripande i privatliv, familjeliv, hem, korrespondens eller annan kommunikation eller för olagliga angrepp på heder och anseende. Rätt till lagskydd mot sådana ingripanden eller angrepp. Sekretess för personuppgifter och uppgifter om hälsa och rehabilitering på lika villkor.

Artikel 23 Respekt för hem och familj

Åtgärder för att avskaffa diskriminering om äktenskap, familj, föräldraskap och personliga förbindelser. Rätt att ingå äktenskap och bilda familj med fritt och fullt samtycke; rätt att fritt under ansvar bestämma antal barn, tid mellan havandeskap och tillgång till åldersanpassad information, upplysning om familjeplanering, medel som behövs för att utöva denna rätt; att få behålla sin fertilitet på samma villkor som andra.

Rättigheter och skyldigheter om förmyndar- eller godmanskap för barn, vårdnad om barn och adoption eller liknande, varvid barnets bästa alltid främst ska beaktas. Ändamålsenligt stöd till personer med funktionsnedsättning i utövandet av deras ansvar för barnens fostran.

Barn har lika rättigheter i familjeliv. För att förverkliga rättighet och förhindra att barn göms undan, överges, försummas och avskiljs, ska stater lämna tidig allsidig information, service och stöd till barn och familjer. Barn får inte skiljas från föräldrar mot deras vilja, utom då myndigheter under rättslig prövning finner att åtskiljande nödvändigt för barnets bästa, inte på grund av barnets/föräldrarnas funktionsnedsättning. Staterna ska, om närmast anhöriga inte är i stånd att ta hand om barn, erbjuda alternativ omsorg inom utvidgade familj och, i avsaknad av sådan, i familjeliknande miljö i samhället.

Artikel 24 Utbildning

Rätten till utbildning. Sammanhållet utbildningssystem på alla nivåer och livslångt lärande inriktat på full utveckling av potential och känsla för värdighet och egenvärde. Förstärkning av respekt för mänskliga

rättigheter, grundläggande frihet och mänsklig mångfald; utveckling av personlighet, begåvning och kreativitet samt mentala och fysiska färdigheter till fulla möjligheter, samt möjligt att delta i ett fritt samhälle.

För att förverkliga rätten, ska staterna säkerställa att personer med funktionsnedsättning inte utestängs från allmänna utbildningssystemet och inte från kostnadsfri obligatorisk grundutbildning eller undervisning efter grundutbildning; på lika villkor som andra, tillgång till inkluderande och kostnadsfri utbildning av kvalitet; skälig anpassning utifrån personliga behov; nödvändigt stöd inom allmänna utbildningssystemet för att underlätta ändamålsenlig utbildning, individanpassade stödåtgärder i miljöer som erbjuder största möjliga kunskapsrelaterade och sociala utveckling som är förenlig med målet fullständig inkludering.

Möjlighet att lära praktiska och sociala färdigheter för att underlätta fullt och likvärdigt deltagande i utbildning och samhälle. **Åtgärder för att underlätta inläring av punktskrift, alternativ skrift, förstorande och alternativa former, medel och format för kommunikation** samt rörelse- och orienteringsförmåga och kamratstöd och mentorskap; underlätta inläring av teckenspråk och främja dövsamhällets språkliga identitet, samt säkerställa att **utbildning** av personer, särskilt av barn, med synskada eller dövblindhet eller som är döva eller hörselskadade, **ges på de mest ändamålsenliga språken, formerna och medlen för kommunikation för den enskilde** i miljöer som maximerar kunskapsrelaterad och social utveckling.

Åtgärder för att anställa lärare, även lärare med funktionsnedsättning, kunniga i teckenspråk och/eller punktskrift, för att **utbilda yrkeskunniga personer/personal verksamma på alla utbildningsnivåer. Utbildning ska omfatta kunskap om funktionshinder och användning av lämpliga förstorande och alternativa former, medel och format för kommunikation**, tekniker och material.

Tillgång till allmän högre utbildning, yrkesutbildning, vuxenutbildning och livslångt lärande utan diskriminering och på lika villkor. Säkerställa skälig anpassning.

Artikel 25 Hälsa

Rätt att till bästa möjliga hälsa utan diskriminering. Tillgång till hälso- och sjukvård med jämställdhet, hälsorelaterad rehabilitering. Samma utbud, kvalitet och standard i gratis eller subventionerad hälso- och sjukvård, insatser och behandling som andra, även om reproduktiv hälsa och offentliga folkhälsoprogram; särskild hälsoservice på grund av funktionsnedsättning, tidig upptäckt och ändamålsenliga insatser, och service för att begränsa och förebygga vidare nedsättning, bl.a. för barn och äldre; hälso- och sjukvårdstjänster så nära hemort som möjligt, även på landsbygd. Vård av samma kvalitet som till andra, inbegripet med fritt och informerat samtycke. Höja medvetande om mänskliga rättigheter, värdighet, självständighet och behov, genom utbildning och utfärdande av etiska normer för offentlig/privat hälsoservice; förbjuda diskriminering i fråga om sjuk- och livförsäkringar, vilka ska erbjudas på rättvist och skäligt sätt. Förhindra underlåtenhet att erbjuda hälso- och sjukvård eller mat och dryck på grund av funktionsnedsättning.

Artikel 26 Habilitering och rehabilitering

Åtgärder, däribland kamratstöd, för att uppnå och vidmakthålla största möjliga oberoende, fysisk, mental, social och yrkesmässig förmåga samt fullt inkluderande och deltagande i livets alla aspekter. Heltäckande habiliterings- och rehabiliteringsstöd och- program, särskilt inom hälsa, sysselsättning, utbildning och social service. Tjänster och program börjar tidigt och grundas på tvärvetenskaplig bedömning av vars och ens behov och förmåga, stöder deltagande och inkluderande i samhället och alla aspekter och är frivilliga och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så nära hemorter som möjligt, även på landsbygden.

Främja utveckling av grundutbildning och vidareutbildning för specialister och annan personal som är verksamma med habiliterings- och rehabiliteringsstöd. Främja tillgång till, kännedom om och användning av hjälpmedel och teknik som är utformade för personer med funktionsnedsättning som främjar habilitering och rehabilitering.

Artikel 27 Arbete och sysselsättning

Arbete på lika villkor. Rätt att förtjäna uppehälle genom fritt valt eller antaget arbete på arbetsmarknaden och i arbetsmiljö som är öppen, främjar integration och är tillgänglig. Staterna ska skydda och främja förverkligande av rätt till arbete, däribland för personer som förvärvat funktionsnedsättning under anställning, genom åtgärder, däribland lagstiftning, för att bl.a. göra följande: förbjuda diskriminering som gäller alla former av yrkesverksamhet, innefattande rekryteringsvillkor, anställning och sysselsättning, bibehållande av anställning, befordran; säkra och hälsosamma arbetsförhållanden; skydda rätten på lika villkor till rättvisa och gynnsamma arbetsvillkor, innefattande lika möjligheter och lika ersättning för arbete av lika värde och till trygga och sunda arbetsförhållanden, skydd mot trakasserier, lösning av klagomål; arbetsrättsliga och fackliga rättigheter på lika villkor; faktisk tillgång till arbets- och yrkesvägledning, arbetsförmedling, yrkesutbildning och vidareutbildning, allmänt tillgängliga; möjligheter till anställning och befordran på arbetsmarknaden och hjälp att finna, få, bibehålla och återgå till anställning; möjligheter till egen-/företagande, anställa personer med funktionsnedsättning i offentlig sektor; främja anställning inom privat sektor genom riktlinjer och åtgärder. Program för positiv särbehandling och stimulansåtgärder; skälig anpassning på arbetsplatsen; arbetserfarenhet på den öppna arbetsmarknaden, samt program avseende yrkesinriktad och yrkesmässig rehabilitering, bibehållande i arbete och återinträde i arbete.

Staterna ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning inte hålls i slaveri eller trældom och att de på lika villkor som andra är skyddade från att utföra tvångsarbete eller annat påtvingat arbete.

Artikel 28 Tillfredsställande levnadsstandard och social trygghet

Tillfredsställande levnadsstandard, tillräckligt med mat, kläder, bostad samt ständigt förbättrade levnadsvillkor. Åtgärder för att trygga och främja denna rätt utan diskriminering. Social trygghet utan diskriminering.: Lika tillgång till rent vatten och service och annat stöd för behov; särskilt kvinnor och flickor, och för äldre säkerställa tillgång till sociala trygghetsprogram och fattigdomsbekämpningsprogram, för fattiga säkerställa tillgång till stöd från staten med utgifter som relaterade till funktionsnedsättning, däribland för utbildning, rådgivning, ekonomiskt stöd och avlastningsvård; tillgång till offentliga bostadsprogram, samt lika tillgång till pensionsförmåner och pensionsprogram.

Artikel 29 Deltagande i det politiska och offentliga livet

Staterna ska garantera politiska rättigheter och möjlighet att åtnjuta på lika villkor och ska säkerställa effektivt och fullständigt deltagande i politiskt och offentligt liv på lika villkor, direkt eller genom ombud, rätt och möjlighet att rösta och bli valda; säkerställa att valprocedurer, anordningar och material är ändamålsenliga, tillgängliga och lätta att förstå och använda; hemlig röstning i val och folkomröstningar utan hot och vara kandidater i val, inneha ämbeten och utföra alla offentliga funktioner på alla offentliga nivåer med underlättande av användning av stödjande och ny teknik, där tillämpligt; garantera fritt uttrycka vilja som väljare och vid behov, på begäran, tillåta att de vid röstning får assisteras av en av dem fritt vald person; aktivt främja en miljö där personer kan delta i skötseln av offentliga angelägenheter, utan diskriminering och på lika villkor, samt uppmuntra deltagande i offentliga angelägenheter, däribland genom att delta i enskilda organisationer och sammanslutningar verksamma i landets offentliga och politiska liv och i politiska partiers verksamhet och förvaltning, samt att bilda och ansluta sig till organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning på internationell, nationell, regional och lokal nivå.

Artikel 30 Deltagande i kulturliv, rekreation, fritidsverksamhet och idrott

Rätt att på lika villkor delta i kulturliv och åtgärder för att säkerställa tillgång till kulturella produkter i tillgänglig form; till tv, film, teater och annan kultur samt till platser för kulturella föreställningar eller tjänster, såsom teatrar, museer, biografier, bibliotek och turistservice och till minnesmärken och platser av nationell kulturell betydelse.

Möjlighet att utveckla och använda kreativ, artistisk och intellektuell förmåga, i eget intresse och för samhällets berikande. I enlighet med internationell rätt skydd för rättigheter inte är hinder för tillgång till kulturella produkter för personer med funktionsnedsättning.

Rätt på lika villkor till erkännande av och stöd för egen kulturell och språkliga identitet, däribland teckenspråk och dövas kultur.

För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att på lika villkor som andra delta i rekreations- och fritidsverksamhet och idrott, ska staterna vidta åtgärder för att uppmuntra och främja deltagande i allmänt tillgänglig idrottslig verksamhet på alla nivåer; möjlighet att organisera, utveckla och delta i idrott och rekreation särskilt anpassade och uppmuntra erbjudande av ändamålsenlig instruktion, utbildning och resurser på lika villkor som andra; tillgång till idrottsanläggningar, rekreationsanläggningar och turistanläggningar; barn har lika möjligheter som andra att delta i lek, rekreation, fritidsverksamhet och idrott, däribland inom utbildningssystemet, samt tillgång till service av personer och organ som ägnar sig åt att organisera rekreationsverksamhet, turism, fritidsverksamhet och idrott.